

Halászzati Lapok

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

VII. évfolyam

2006/
Június

A Haltermelők Országos Szövetsége
és Terméktanácsa információs és marketing hírlevele

SZERKESZTI: Szerkesztő Bizottság • FELELŐS SZERKESZTŐ: Hajtun György

Eljött a változtatás ideje

A Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa május 17-ei közgyűlésén nem érződött az a feszültség, amelyet az elmúlt hónapokban a szervezeti nehézségek idéztek elő. Év végén tisztújító közgyűlésre készül a szervezet, ám előtte szükség lesz a szervezeti és működési szabályzat módosítására, megváltoztatására, amely ugyancsak erre a grémiumra tartozik. A változásokon jelenleg is dolgozik a szövetség vezetése és az elnökség tagjai, így a májusi közgyűlésen még nem tűzték napirendre ennek megtárgyalását. Megtárgyalták viszont a szövetség elmúlt évi gazdálkodását, a költségvetés teljesítését. Kiss Ferenc, a szövetség ellenőrző bizottságának elnöke – egyben a Dél-alföldi Agrár Kft ügyvezető igazgatója – érdekes megállapításokat fogalmazott meg a zárómérleg értékelésekor.

• Elnök úr, több ciklusban tölti be ezt a pozíciót, de ilyen sommás, határozott megfogalmazásokat régen hallhatott a küldöttközgyűlés. Azért is kérdezem erről, mert a bizottságnak elsősorban a szövetség gazdálkodását kell figyelnie, ellenőriznie, segítenie, ám a szervezeti élettel is foglalkoztak. Hogyan ítéli meg most a szövetség helyzetét?

– Először is pontosítanám, mert elébe mentünk a dolgoknak. A szövetség jelenleg közgyűléses rendszerben működik, a küldöttközgyűlés...

• Köszönöm a kiigazítást! Hiába, pénzügyi szakemberrel beszélgetek, akinek nem kényere a pontatlanság.

– Ami a kérdését illeti, szeretném leszögezni, hogy nem az én, hanem az ellenőrző bizottság véleményét fogalmaztam meg. A közgyűlés előtt két nappal üléseztünk, s fontosnak tartom, hogy az öt tag csaknem minden alkalommal jelen van a bizottsági üléseken. Ez sok mindent elárul akkor, amikor az elnökség több esetben sem volt határozatképes. Egyébként nekünk nem csak a gazdálkodásról kell véleményt alkotnunk, hanem öröközünk a szövetség vagyona, vagyontárgyai fölött is. Gondolok itt a budai ingatlanra, vagy a dinnyési telepre. Ez utóbbival kapcsolatban arra az álláspontra jutottunk, hogy a vagyontárgytól nem szabadulni kell, hanem okszerűen kell hasznosítani, működtetni. Lehet természetesen bérbe is adni, de azt gondolom, hogy most nincs ennek itt az ideje. A bérbeadás akkor jó, és kedvező a tulajdonosok számára, ha a vagyon jól működik. Ha egy gyengén működő vagyontárgyat

kívánunk bérbe adni, akkor az a Napnál világosabb, hogy kevés bérleti díj származik belőle. Nem beszélve arról, hogy előbb-utóbb a bérlő és a bérbeadó között adásvételi megállapodások jönnek létre. Sok példát tudnék erre sorolni, s nem is a közelmúltból. Vegyük a háború előtti földbérleteket. A legtöbb bérlő megvásárolta a földet. A szövetség gazdálkodásáról pedig az a vélemény fogalmazódott meg a bizottsági ülésen, hogy, még ha kis mértékben is, de javulás tapasztalható. A korábbi évben több mint 7 millió forint veszteség halmozódott fel. Tavaly viszont, ha a pályázati pénzek is befolyának, és a pályázatokon el tudunk számolni, akkor nyereség is kimutatható. Azért persze, igen sokat kell dolgozni, utánajárni, lobbizni, hogy a pályázatokból guruló forintok legyenek. Összességében a szövetség gazdálkodása összefogott, nincsenek olyan túlköltekezések, amelyek veszteséget okoznának.

Tartalom:

Fehér könyv és halászati stratégia _____ 3

Jubileumi napok Szarvason _____ 4

Új technológia, brüsszeli javaslat _____ 6

Egy halász Gyöngyöshalásról _____ 7

Túl a FEAP közgyűlésén _____ 8

Ami látszik, hogy a pénzügyi stabilitás – a bevétel és a kiadási oldal – nem megoldott. Ezt már a tavalyi közgyűlésen elmondta a bizottság, hogy az elnökségnek az is dolga, hogy a pénzügyi stabilitást, egyensúlyt megteremtse. S ez nem egy személyben az igazgató dolga. Ismerjük a közmondást: egy fecske nem csinál nyarat. Közös sokkal többre visszük, ha összetesszük a vállunkat és közös, jó döntéseket hozunk, amit végre is hajtunk. Bármennyire is kényelmetlen ez a tagszervezeteknek, hiszen ez az út a tagdíjemeléshez is vezethet. De úgy gondolom, nincs ezzel semmi baj: meg kell mondani, hogy az érdekképviselőnek ennyi az ára, ezért ennyit kérünk. Úgy nem működik a rendszer, hogy egy ember a saját irodájában attól retteg, hogy ki telefonál éppen egy ki nem fizetett számla miatt. Az a megoldás, hogy az igazgató munkáját maximálisan segíteni kell. Az elnökségi tagoknak, s nekünk, ellenőrző bizottságnak is ez a dolgunk. Visszatérve a dinnyési tőgazdaságra: agilis, tehetséges fiatal ember áll a gazdaság élén, akinek a munkáját napi-heti gyakorisággal megfelelő szakember vigyázza, óvja, felügyeli. S ekkor jó dolgok jöhetnek ki ebből is.

• De az igazgató nem halász szakember...

– Nem is kell, hogy az legyen. Én sem vagyok halász, de egy vezetőnek tudnia kell szervezni a munkát. Legyen egy konkrét időpont minden héten, amikor megbeszéljük, hogy milyen napi, heti feladatokat kell megoldani, és azt hogyan végezzék el. Nem koncepciókat kell kidolgozni, hanem a na-

(Folytatás a 2. oldalon)

Eljött a változtatás ideje

(Folytatás az 1. oldalról)

pokat kell jól megélni. Ha ezt tesszük, akkor abból jó koncepció is kirajzolódik. A szó jó értelmében, a munka menedzselését kell megoldani.

• **Többször is hangsúlyozta, hogy Ön gyakorló közgazdász, gazdasági ember, aki nem ért és nem is akar érteni a halszaporításhoz, a tejgyártáshoz, mert ehhez meg vannak a szakemberei. Ez rendben is van, hiszen a fejnek nem az a dolga, hogy mindent megmondjon, hanem az, hogy jó irányba vigye a társaságot. Dinnyés sorsa három éve napirenden van. A közgazdasági bizottságnak volt az a javaslata, hogy a szövetség adjon bérbe a gazdaságot, amelyre az Önök bizottsága most egyértelmű nemet mondott. Túl a heti rendszerességű megbeszélésen, mi a kiút? Túlságosan kicsi a magyar halpiac...**

– Elég egyértelműen kimondtuk, hogy a dinnyési vezetés vállalkozzon a piacgazdasági normáknak megfelelően. Ez a tőgazdaság igen sok pénzt, tízmilliókat betett a szövetség kasszájába és egyensúlyban tartotta a pénzügyeket. Azt is mondhatom, hogy pozitív szaldóval zárta a gazdálkodását sok éven keresztül. De válasszuk ketté a dolgokat. A szövetségnek az a feladata, hogy érdeket képviseljen, érvényesítsen. A vállalkozásnak pedig az a dolga, hogy a szövetség pénzügyi tevékenységébe besegítsen. Engem például, nem zavarna, s fel sem merült bennem eddig, hogy ha ugyanazon a piacon megjelenne Dinnyés áruhallal, és versenyre kényszerítene minket, akkor ez probléma lenne. Azt gondolom, hogy Magyarország 1989-ben véglegesen az mellett döntött, hogy átmegy az ország a piacgazdaságra. Az sokat lendítene a dinnyési gazdaságon, ha például, megfelelő szerződéses jogviszonyt keletkeztet a vele szerződni kívánó szervezetekkel. Az ivadéknévelés dolga is rendezhető az adott körzetben, bár – nem vagyok halász, de elég sok időt eltöltöttem a halászok körében ahhoz, hogy tudjam, hogy – évtizedekig nem lehet egy ivadéknévelő tóban ivadékot tartani, nevelni. A

dinnyési vízminőségben a hal, mint biológiai tisztítóegység is hasznosulhat, s árutermeléssel is foglalkozhatna. Ha Dinnyésen koncepcióváltásra kerülne sor, mindenképpen pénzügyi egyensúly jön létre, s így a szövetség kasszájához is nagyobb mértékben hozzájárulhat. Bár az is igaz, hogy a megtermelt nyereség elvétele a gazdaságot tesszük tönkre, mert nem jut a fejlesztésre.

• **A hatékonysághoz vezető út nem könnyű, s ezt Ön is tudja a saját gazdasága révén. S éppen a hatékony működés hiányát vetik fel a szövetség tevékenysége kapcsán is.**

– Így van, pontosan fogalmazott. Ahhoz, hogy egy szervezet jól működjön, ahhoz erős háttér szükséges. Az elnökségnek nem minél nagyobb létszámúnak kell lennie, mert így nem tud egyszerű, gyors döntéseket hozni. Azt javasoljuk, hogy kisebb létszámú, hatékonyan működtethető döntési mechanizmusra van szükség. Egy jól kiválasztott négy-ötös társaság el tudja dönteni a helyes irányt. S az igazgatónak is jól kell a munkát megszerveznie, elosztania, s ekkor kiderül, ki tud a munkatársak közül magassabbat ugrani. Itt Gelejen olyan munkatársaim vannak, akik nem bólogató Jánosok, sokat vitatkoznak velem is, de ez így helyes. Ugyanakkor baráti köztünk a viszony, de megmondjuk egymásnak a véleményét, és kialakítunk egy közös álláspontot.

• **Azzal, hogy Sztanó János elnök lemondott a tisztségéről, kényszerhelyzet állt elő. A szervezeti és működési szabályzat változtatása napirenden van, mert azt ma már minden halász tudja, hogy erre a szövetségre szüksége van a magyar halászságnak. A szervezeti módosítások tervei jó irányba hatnak-e?**

– Igen, s ez volt a bizottság álláspontja is. Az eligazítás helyes, s a pénzhiány is kikényszeríti a hatékonyabb működést. Az nem jó pozíció, hogy a kocsit után futunk, hogy az felvegyen. Fel kell ülni a bakra, s ha kell a lovat kímélni, akkor sétáljunk a ló mellett, így a lábunk sem gémberedik el. A szövetség csak egy megújulás után tud talpon maradni, hangsúlyozva, hogy a magyar halászságnak az érdekeit maradandóan kell tudni érvényesíteni. A szövetség és terméktanács működése a magyar agrárium szerves része, de nagy kérdés, hogyan tudjuk mindezt megvalósítani. Ma nehéz ügynek látom az egymásnak feszülő érdekek feloldását, szükség van a párbeszédre. Nem csak azért vagyunk a szövetség tagjai, hogy információhoz jussunk és azt a saját gazdaságban hasznosítsuk. Ha nem tudunk felülemelkedni a saját érdekeinkre, akkor nem jó úton járunk. Jelenleg viszont ezt a rossz irányt érzékelem az elnökségi üléseken.

• **Lát-e olyan erőt ebben a kis ágazatban, aki felismeri, hogy történelmi pillanatokhoz értünk. Ha nincs szövetség, akkor az egyéni gazdálkodó nem jut sem az uniós, sem a nemzeti támogatásokhoz, s nem tudja az érdekeit sem érvényesíteni, képviselni. Mondjuk ki, zsebvágó kérdés ez, tehát háttérbe szorítható-e az egyéni érdek a közösségi érdek javára?**

– Az élet a szükséges lépéseket kikényszeríti. Konkrét példák sorát idézhetném a magyar gazdaságból is ennek igazolásaként. Úgy látom, hogy a kistermelői rendszer hosszú távon nem életképes. Együtt kell gondolkodnunk, s valahol azt kellene mindenkinek megértenie, hogy az én érdekem akkor fog jól érvényesülni, ha a közösségi érdek jól érvényesül. Ideig-óráig el lehet intézni a saját dolgaimat, mutyizgatni, barátkozni, de az Európai Unió egy roppant bürokratikus szervezet, amely nem az a hely, ahol el lehet intézni egyes ügyeket. Internet, pályázat és szabályozott formák vannak, s azt gondolom, hogy a régi, a csatlakozás előtti megoldások ma már nem működnek. A gazdasági folyamatok változásából arra is következtethetünk, hogy akkor megy jól a halászság szekere, ha a közösség szekere is szépen halad. Jelen pillanatban egyébként van egy személy, aki képes a helyzet megoldására. Ő nem más, mint Orosz Sándor, a jelenlegi igazgató.

• **Azt hiszem, a kulcsszó a kompromisszumkészség. Ezzel hogyan áll a halászság?**

– A bizottság úgy fogalmazott, hogy a dinnyési munkát napi rendszerességgel kell szervezni. Így van ez a szövetségi munkával is. Ha van egy vezéregyeniség, aki a tagszervezeteket megfigyelteti, konzultál velük,

szoros kapcsolatot tart, akkor a szövetségi munka is jól fog menni. Ha valaki felveszi a kolompot, annak kötelessége azt rázni. A volt elnököm, Dr. Demeter József, amikor átadta nekem a helyét, akkor azt mondta, hogy itt a kolomp, rázzad, de úgy rázd, hogy az jól szóljon. A vitákra szükség van, de a viták végén mindig meg kell egyezni. Az elmúlt másfél évtizedben minden tőgazda olyan fejlesztéseket hajtott végre a saját gazdaságába, hogy ma már sok a veszítenivalójuk. Éppen az üzemenkénti különbségek okán mondom azt, hogy szükség van a szoros párbeszédre, mert így a kisebb gazdaságok hangja is elhallatszik akár Brüsszelig is. Tudni kell, hogy mi fáj, mert akkor tudunk segíteni a dolgon. Ezért kell az igazgató mellé egy jó csapat, amely a munkát előkészíti, és megosztja a feladatokat, s jól megfizeti őket. És még valamit a marketing munkáról. Bizottságunk közös javaslata, hogy a marketing költségeket ott kell megjeleníteni, ahol az felmerül, és annak kell viselnie, akinek az elsődleges érdekét szolgálja. Nem lehet és nem is célszerű olyanokkal fizettetni a számlát, akinek teljesen más az érdeke. Úgy látjuk, hogy a marketing tevékenységet folytatni kell, de teljesen más alapon. Például társ-pályázatos rendszerben, amelyhez a szövetség adja a nevét, az imázsát, de elismerik a szövetség költségeit és megtérítik azt. A számlát az fizesse, akinek az udvarán húzzák a nótát.

Hajtun György

Fehér könyv és halászati stratégia

A Haltermelők Országos Szövetsége és Termékτανácsa május 17-én tartotta közgyűlését, mégpedig a megszokott napirendi pontokkal. Meghallgatták és megvitatták azt a jelentést, amely a szövetség és tagjai működésének 2005. évi eredményeiről szólt. Az elnökség írásos beszámolóját, az ún. „fehér könyvet” Dr. Orosz Sándor igazgató ismertette, s a közgyűlés egyhangúan elfogadta. Elfogadta a testület a szövetség 2005. évi költségvetésének teljesítéséről, s a mérleg megállapításáról szóló jelentést is, miként a könyvvizsgáló megállapításait. Az ellenőrző bizottság is véleményezte a szövetség gazdálkodását. A Nemzeti Halászati Stratégia Terv munkanyagát Lévai Ferenc alelnök részletezte a jelenlévőknek.

A „fehér könyv” ismertetésekor Orosz Sándor elmondta, hogy az elmúlt évi országos termelési adatokat még nem szolgáltatta a hivatal, ezért e számsorokat pótlapon juttatják el a szövetség tagjaihoz. Annyi azonban már most látszik, hogy az unión belül Csehország és Magyarország növelte a pontytermelését, ugyanakkor a ponty ára csökkent. Ezt a negatív folyamatot mihamarabb meg kell állítani, mert így nem jut elegendő pénz a fejlesztések végrehajtására sem. Ami szerencse, hogy az ágazat támogatottsági szintje megnőtt, köszönhetően az agrár-környezetgazdálkodási program beindulásának. Az alábbiakban idézzük a „fehér könyv”-ből.

A Szövetség és Termékτανács tagjainak 2005. évi termelése

A Szövetség és a Termékτανács számára a 2005. évi lehalászások adatait 73 gazdaság küldte el, ezek feldolgozásával készültek az alábbi táblázatok. Az országos adatok alapján (forrás: AKII) az üzemelő hazai tógazdasági terület 22 750 ha, míg a tagság 16

365 ha-ról jelentett le adatokat.

Az érdekvédelmi szervezetek tagjainak adataiból kiolvasható trendek azért is fontosak, mert az országos statisztikákat adó gazdaságok közül általában ezek azok, amelyek a halterme-

tenyészhal esetében 2005-ben ismét csökkenés tapasztalható. Ennek oka lehet az, hogy 2004-ből nagyobb mennyiségben kényszerültek piaci halak ismételt kihelyezésére.

Ezért a lehalászási adatokban hektárra vetítve az étkezési halnál is kisebb növekedést figyelhetünk meg 2005-ben. Ez nem annyira jelentős ami a nyári halászatok elterjedésével magyarázható.

A tógazdasági adatok részletes elemzésével számított mutatók alátámasztják az összevont adatokból is következtethető megállapításokat. Ezek szerint az elmúlt év

3. táblázat: A tógazdasági termelés naturalis mutatói 2001-2005 között

Megnevezés	2001	2002	2003	2004	2005
R.T.E.kg.	2,59	2,23	2,44	2,31	2,26
Term.hozam kg/ha	141	246	164	212	242
Term.hozam %	26	36	30	41	34
Takarm.hozam %	74	64	70	59	66
Gyapadodási hányados	2,49	3,05	2,47	3,2	3,1

4. táblázat: A tógazdasági termelés kihelyezési és takarmány felhasználási adatai.

Év	Felhasznált tak.k.e.			Kihelyezés			
	ha	összes		összes		Ponty	
		tonna	kg/ha	tonna	kg/ha	tonna	kg/ha
2001	13 785	19 412	1 408	5 022	364	3 762	273
2002	13 760	20 731	1 507	4 546	330	3 564	259
2003	16 025	24 883	1 553	5 951	371	4 890	305
2004	16 412	25 200	1 535	5 641	343	4 615	280
2005	16 365	20 823	1 272	5 332	325	4 825	294

lést fő tevékenységként és magas szakmai színvonalon végzik. Ezt jelzi az is, hogy a statisztikák szerint az összes halastó terület 70%-án gazdálkodó szervezetek az összes termelés 80%-át adják (1. táblázat)

Tagságunk termelési eredményeiben a

termelési feltételei javultak 2004-hez képest. Növekedett a természetes hozam aránya, javult a takarmány hasznosulási mutató és a gyapadodási is hasonlóan alakult mint 2004-ben. A hozamok és az egyéb termelési adatok elemzésekor figyelembe kell azonban venni azt is, hogy az étkezési haltermelés esetében egyre növekszik a nyáron lehalászott hal mennyisége, amely az összesített adatokban jelentős hozamcsökkentő tényező.

A 4. táblázat adatai szerint csökkent a felhasznált takarmány hektáronkénti mennyisége.

A ponty kihelyezési aránya növekedett, a kihelyezés mennyisége azonban valamelyest csökkent:

2001	2002	2003	2004	2005
74%	78%	82%	81%	83%

Tenyészhal termelésünkben csökkenés következett be. Az ivadék és a kétgyaras ponty ellátásában jelenleg is hiány mutatkozik, melynek a jövőben hatással lesz piaci pontytermelésünkre is.

A 2005. évi költségvetés teljesítéséről, valamint a mérleg megállapításáról szóló je-

(Folytatás az 5. oldalon)

1. táblázat: A tógazdasági haltermelés megoszlása (t)

	Tenyész		Étkezési hal					
	Ha	hal	Ponty	Amur	Busa	Ragadozó	Egyéb	Étk. összesen
2001	13 785	4 414	5 686	387	1 611	121	296	8 101
2002	13 760	5 814	5 801	341	1 508	106	290	8 046
2003	16 025	5 857	6 479	380	1 309	138	421	8 727
2004	16 412	5 714	6 850	401	1 365	182	477	9 275
2005	16 365	5 192	6 992	432	1 401	175	489	9 489

2. táblázat: A tógazdasági termelés hektárra vetített adatai (kg)

	Tenyész		Étkezési hal					
	Ha	hal	Ponty	Amur	Busa	Ragadozó	Egyéb	Étk. összesen
2001	13 785	320	412	28	117	9	21	588
2002	13 760	423	422	25	110	8	21	585
2003	16 025	365	404	24	82	9	26	545
2004	16 412	348	417	24	83	11	29	564
2005	16 365	317	427	26	85	11	30	579

Jubileumi napok Szarvason

*Jubileumi napokat élnek Szarvason, a Halászati és Öntözési Kutató Intézetben (HAKI). Idén február 3-án a budapesti Kitaibel Pál utcában avatták fel azt az emléktáblát, amely az intézet fennállásának 100 évfordulójára készített Lestyán Goda János szobrászművész. És május 24-én az emléktábla másik példányáról Pintér Károly, az FVM főosztályvezetője húzta le a leplet, mégpedig a közismer-
ten HAKI-napok néven népszerűvé vált Halászati Tudományos Tanácskozáson. Hab a tortán, hogy a tanácskozás is jubileumi, hiszen ez volt a 30., így senki sem lepődött meg akkor, amikor Gráf József miniszter köszöntötte az intézetet és a jelenlévőket az esti díszvacsorán.*

A konferencia kétnapos programjának első délelőtti az emlékezés jegyében telt. Dr. Marton István, az FVM oktatási és kutatási főosztályának vezetője – immár nem először – köszöntötte az egybegyűlteket. Megnyitó beszédében szakmai elemzést adott a kutatás és oktatás, ezen belül a halászati ágazatot érintő tevékenységről. A halászat – mint ősi mesterség – kiválóan alkalmas arra, hogy a kutatások tárgya legyen. A kutatás szempontjából perspektivikus terület a halászat, a haltermelés, amit elszánt, pontosabban a szakma iránt ízig-vérig elkötelezett emberek művelnek. Nem is lehet ezt másként végezni, mint óriási elkötelezettséggel, mivel, ahogy ezt a főosztályvezető is elismerte – az utóbbi évtizedben egyre nagyobbak a kutatás-finanszírozási problémák. Csökkenő támogatások jutnak az olyan intézeteknek is, mint a HAKI, így a vállalkozási tevékenység meghatározó szerepet kap egy-egy intézet életében.

Fontos megünnepelni a HAKI száz éves múltját, hangsúlyozta Marton István. Az ünnepelés ugyanis jó alkalom arra, hogy a kutatási tevékenység gondját-baját, eredményeit számba vegyék az arra illetékesek. S ha ezt kell tenni, akkor elmondható, hogy Magyarországon, egy olyan kis ágazatnak, mint a halászat, komoly tudományos háttérre jött létre az elmúlt évtizedekben. Egyetemi szellemi műhely működik Gödöllőn, Debrecenben, Kaposvárott, Veszprémben, Mosonmagyaróváron, s ide sorolható a HAKI is. A Magyar Tudományos Akadémia ugyancsak meghatározó szerepet vállalt az édesvízi kultúra fejlesztésében. A főosztályvezető szerint a HAKI – visszaulva az anyagi nehézségekre – minden esetben feltámadt, mint a fönixmadár. Az évtizedek alatt valóban izmos hal-kutatási bázissá vált a szarvasi intézmény, ami talán annak is köszönhető, hogy olyan kreatív emberek álltak az élén, mint Szalay Mihály, Müller Ferenc és Váradi László, aki már másfél évtizede igazgatja az intézetet.

Dr. Wojnarovich Elek professzor

A HAKI kiterjedt és erős nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik, s nem csak Európában, hanem a világ más földrészén is ismerik a magyar halkutatással foglalkozó szakembereket. A legismertebb személy prof. Wojnarovich Elek, Lexi bácsi, aki 91 évesen ma is aktívan vesz részt mind a hazai, mind a nemzetközi tudományos életben. Lexi bácsi érdemei elévülhetetlenek abban, hogy a magyar halászat közismertté vált a nagyvilágban, s mint FAO szakértő évtizedeken keresztül dolgozott a fejlődő országokban és terjesztette el, tanította a haltenyésztés tudományát. Itt említhetjük meg Dr. Csávás Imrét, Kőváry Józsefet is, akik ugyancsak FAO szakértőként erősítették a magyar halászat renoméjét. Ezt a munkát a HAKI is folytatja, s ha lehet ilyet mondani, Váradi László utazó nagykövete a magyar halászágnak.

A HAKI már a '90-es évek elején integrálódott az európai tudományos életbe. Napjainkban azt tapasztaljuk, hogy az Európai Unió egyre nagyobb hangsúlyt he-

lyez az édesvízi akvakultúra fejlesztésére, mivel kétszer annyi halat fogyaszt az európai közösség, mint amennyit megtermelnek. Az importot pedig érdemes volna hazai termékkel kiváltani, ami azt is jelzi, hogy a magyar halászat is szép jövő előtt áll, mondta végezetül Marton István.

A konferencia egyik legszebb pillanata érkezett el a főosztályvezető előadása után, amikor a FAO kelet-európai alközpontjának munkatársa, a szlovák Michal Demes átadta Váradi Lászlónak a FAO Emlékérmét.

Orosz Sándor, a Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa igazgatója köszöntőjében hangsúlyozta, hogy a HAKI az elmúlt évszázadban mindig is jól szolgált a halászat érdekeit. Korábban is, de napjainkban még inkább látható a szoros együttműködés a tudomány és a gazdaság között. A HAKI vezetői mindig is törekedtek arra, hogy a kutatás ne öncélú legyen. Fontos az elmélet és a gyakorlat szoros kapcsolata, mert így láthatóvá válik, hogyan hasznosulnak a kutatási eredmények a gyakorlatban.

Az igazgató kitért arra, hogy a HAKI száz éves jubileuma mellett a szövetség is készül megalakulásának ötvenedik évfordulója megünneplésére, amely jövőre lesz. Még ha kicsi is egy ágazat, akkor is fenn kell tartania mind a kutatási, mind az érdekképviseleti szervezeteit, hiszen olyan országban élünk, amelyik tagja az európai közösségnek, része az európai kultúrának. Ebben pedig csak úgy lehet éltetben és talpon maradni, ha az érdekérvényesítő képesség elég erős. Ha nem, akkor a piaci verseny kiszolgáltatottá válnak az adott szektor vállalkozói, gazdálkodói. Az uniós csatlakozás egyébként nem hozta hátrányos helyzetbe a magyar halászságot, ami annak is köszönhető, hogy erős nemzetközi kapcsolatokat ápolunk. Ebben pedig a HAKI élen jár. Az igazgató azt kívánta a hallgatóságnak, hogy legyenek sikeresek az elkövetkezendő száz évben is, amire az ad esélyt, hogy egyre több fiatal arc jelenik meg a kutatási területeken is.

Lévai Ferenc, a szövetség alelnöke, az Aranypony Rt. elnök-vezérigazgatója a kutatási tevékenység egyik legnagyobb támogatója. Több uniós és magyar projectben dolgozik együtt évek óta az intézettel, igazolva ezzel az elmélet és a gyakorlat összefonódásának szükségességét. Köszöntőjében arról elmélkedett, hogy miért is a tudomány? Véleménye szerint – s ezzel a hallgatóság is mélyen egyetértett – már az ősember is kutató, kíváncsi ember volt, másként nem tudott volna ilyen evolúciós pályát befutni. A kutató elmék rendszereztek azt a tudástömeget, ami az emberiség

fejlődése során felhalmozódott. Nincs másról szó, mint arról, hogy a kutatók a kor kihívásaira keresték és adták meg a válaszokat. A HAKI is ezt teszi immár száz éve, mégpedig sikeresen és igen jól. Az alelnök felidézte, hogy a valódi fejlődés az intézetben a '70-es években indult meg igazán, s a kor szellemének megfelelően adták meg az élet és a kihívások által megfogalmazódott kérdésekre a válaszokat.

A plenáris előadások sorát Dr. Csengeri István, a HAKI kutatója kezdte, s felidézte a haltenyésztési kutatások és a HAKI száz évét. Horváth László professzor (Szent István Egyetem) a magyar halászati kutatások, pontosabban a halastavi kutatások évtizedeit idézte. Váradi László Anonymustól vette kölcsön előadásának címét: „A magyarok cselekedetei” – halászat – nemzetközi kitekintés. Az igazgató bemutatta, hogyan terjedt el a magyar halászati tudás a nagyvilágban. Végül Ári Ilona, Báskay Imre és Papp Károlyné a Vízélettani Labor történetét mutatták be. Az előadásokat Woyanovich Lexi bácsi személyes hangvételű, szellemes korreferátuma zárta, melynek kapcsán a krónikás-

nak az jutott eszébe, hogy azt az óriási tudást, tapasztalatot, amit Lexi bácsi képvisel, nem volna szabad elveszni hagyni az utókor számára. Jó, hogy itt van közöttünk, s legyen így még sokáig!

A szarvasi emléktábla

A díszvacsorán megjelent Gráf József miniszter is. Rövid köszöntőjében először utalt arra, hogy maga is a sok halat evők táborához tartozik, sőt, szívesen tölti szabadidejét

horgászással is. Jól tudja, hogy a magyar halászat nem meghatározó ágazata a mezőgazdaságnak, ám az elkövetkezendő időszakban mégis nagy lehetőségek, távlatok nyílnak meg a magyar halászok előtt. Az Európai Unió új költségvetési időszakában, a 2007-2013-as években az uniós támogatások révén évente háromszor nagyobb támogatás jut erre a területre, mint korábban. Milliárdos nagyságrendű a pénz, amit a magyar tógazdák évente támogatásként elérhetnek, lehívhatnak, elérhetnek. A miniszter úgy látja, hogy a magyar halászok mindig is életre valók voltak, és jól alkalmazkodtak az adott helyzethez, így van remény arra is, hogy a támogatási büdzséből a magyaroknak jutó részt teljes mértékben kihasználják. Ehhez a minisztérium minden segítséget megad. Annál is inkább, mert a hal, mint egészséges táplálék az elkövetkezendő időszakban a reneszánszát élheti, már csak azért is, mert a haltermelés az egyik legnagyobb környezetbarát, környezetkímélő tevékenység, mondta végezetül Gráf József.

H. Gy.

Fehér könyv és halászati stratégia

(Folytatás a 3. oldalról)

lentést Sággy Andrásné főkönyvelő ismertette. A könyvvizsgálói jelentést Csizmadiané Hegedűs Ilona könyvvizsgáló terjesztette a közgyűlés elé. Kiss Ferenc az ellenőrző bizottság véleményét tolmácsolta.

Lévai Ferenc alelnök a Nemzeti Halászati Stratégia Terv munkaanyagáról adott tájékoztatást. Közismert, hogy Magyarországnak is el kell készítenie a 2007-2013-as időszakra a saját halászati stratégiáját, amelynek illesz-

kednie kell az Európai Unió új költségvetési céljaihoz. Az EU az Európai Halászati Alap (EHA) című költségvetési fejezetében fogalmazta meg az uniós halászati célokat. Így azt, hogy segíteni kell a gazdasági, környezeti és szociális fenntarthatóságot, s csökkenteni szükséges a halászati erő kifejtést és a védeni kell a tengeri erőforrásokat. Mindebből kitűnik, hogy az Európai Unió elsősorban a tengeri halászattal foglalkozik, ám az is tény, hogy az öt prioritási tengely közül kettőben erőteljesen érintett az édes-

vízi akvakultúra is. Az EU támogatja például az akvakultúra, a halfeldolgozás és a marketing tevékenység fejlesztését, s egy másik prioritásként a technikai segítségnyújtást, a strukturális átalakításokat is.

A NHST széles körű szakmai egyeztetésen megy keresztül, s ezt a programössze-fogó munkát a Halászati és Öntözési Kutató Intézet végzi. De e mellett létrejött és működik a Halászat Stratégiai Koordinációs Bizottság is. Az NHST stratégiai céljai között megtalálható a lakosság halfogyasztásának növelése az egészségesebb táplálkozási szerkezet érdekében. A környezetbarát, fenntartható haltermelés, valamint a horgászat halászati hátterének fejlesztése, mind a vizek halgazdálkodása, mind a népesítő anyag előállítása szempontjából ugyancsak szerepel. Stratégiai cél a magyar haltermelők versenyképességének biztosítása a hazai és az EU-tagországok piacán, s nem utolsósorban a magas színvonalú, nagy választék-bőségű, megfizethető árú termékek biztosítása a fogyasztók számára. A középtávú halászati stratégiában 11 pontban foglalták össze a fő téziseket, amelyek közül Lévai Ferenc kiemelte a természetes vizek halászati hasznosítását, a halastavakat érintő rekonstrukciós programot, az új halastavak építését, a halastavi vízellátás költségeinek csökkentését. De érdemes a többi tézisére is odafigyelni, hiszen a halastavak, mint vizes élőhelyek fenntartására, a genetikai értékek védelmére, az új intenzív halgazdálkodások létesítésére, a halfeldolgozás fejlesztésére, a termelői szervezetek megalakulásának ösztönzésére, a halászati termékek promóciójára és a halászati kutatás támogatására is jut pénz, mondta végezetül az alelnök.

h-n

5. táblázat: Tenyészhal termelés alakulása 2001-2005

Megnevezés	2001 (13 785 ha területen)		2002 (13 760 ha területen)		2003 (16 025 ha területen)		2004 (16 412 ha területen)		2005 (16 365 ha területen)	
	edb	%	edb	%	edb	%	edb	%	edb	%
P1	24 837	85,4	27 541	87,0	32 449	87	33 424	89	28 324	88,9
A1	1 606	5,5	1 349	4,3	2 617	7	2 230	6	1 824	5,6
B1	2 393	8,2	2 016	6,4	1 370	4	820	3	1 025	3,1
R1	240	0,8	738	2,3	929	2	691	2	823	2,4
Egynyaras ivadék összesen										
	29 076	100	31 645	100	37 365	100	37 165	100	31 996	100
Megnevezés	2001		2002		2003		2004		2005	
	edb	%	edb	%	edb	%	edb	%	edb	%
P2	6 202	75,5	7 867	86,5	9 971	84	13 107	88	9 871	85
A2	485	5,9	384	4,2	430	4	564	4	502	4,3
B2	1 449	17,6	753	8,3	1 135	9	1 024	7	1 011	8,8
R2	77	0,9	91	1,0	354	3	119	1	211	1,9
Kétynyaras tenyész összesen										
	8 212	100	9 094	100	11 890	100	14 814	100	11 595	100

Új technológia, brüsszeli javaslat

Felmérések szerint Magyarország a legkevesebb halat fogyasztó államok között van Európában, ezért szükséges, hogy javítson pozícióján. Míg a kontinens más országai-ban több mint 10, addig Magyarországon 3,2 kilogramm az egy főre jutó éves halfogyasztás. Pedig az orvosok, táplálkozási tanácsadók szerint átlagosan mintegy 5-5,5 kilogramm hal elfogyasztásával komoly eredményeket lehetne elérni a szív- és érrend-szeri betegségek megelőzésében.

S ha már a fogyasztásban nem is, a halászattal és halakkal kapcsolatos kutatásokban olykor sikerül átütő eredményeket elérni. A minap például arról kaptunk hírt, hogy tápon neve-lik a csukaivadékokat Rétimajorban, az Arany-ponty Halászati Részvénytársaságnál. A mód-szer a Veszprémi Egyetem keszthelyi Állattan Tanszékével közösen dolgozták ki.

Biztonságosabb, gazdaságosabb

A módszer lényege, hogy a néhány napos ivadékokat előbb a keltetőházban, majd egy külön medencében tartják. Ez idő alatt kizárólag haltáppal etetik mindaddig, amíg el nem érik a 30 dekagrammos értékesítési súlyt. Mint azt *Lévai Ferenc*, a társaság elnök-vezérigazgatója nyilatkozta, ezzel a módszerrel biztonságosabb és gazdaságosabbá tehető ez a hazai- és külpiacokon egyaránt jól értékesíthető ragadozó hal. Az ivadékok felnevelésében ugyanis gondot jelent, hogy amikor a csukák elérik azt a méretet, amikor már nem elég nekik a plankton, akkor felfalják kisebb társaikat. A természetes vizekbe telepített csukaivadékok közül emiatt csak kevés éli meg a piacépes kort és egynyaras korig történő nevelésükben nagy a bizonytalanság. A társaság a tápon nevelt csukákat a 30 dekagrammos súly elérésekor az európai országokban értékesítik. Első lépésként 15 ezerre van piacuk, de szeretnék elérni az 50 ezer darabos exportot.

Az Európában is újdonságnak számító technológia alapján a medencében tartás

után, következő lépésként, az úgynevezett ketreces tartásra is rátér majd a gazdaság. Egy másik, ugyancsak a cégnél folyó újdonságnak számító kísérlet a kecsegehez hasonló lapátor-rú tok tartásával kapcsolatos. Az Amerikában őshonos tokféle, mivel planktonokkal táplálkozik, tavakban, a pontyokkal együtt is tartható. Húsa, ikrája rendkívül értékes, és jól értékesíthető.

A mintegy 1500 hektárnyi tórendszerrel rendelkező Aranyponty Rt. a haltermelés mellett igyekszik minél teljesebben kihasználni a természeti erőforrásokat, és a profiljuk által kínált lehetőségeket. Az elmúlt időszakban megteremtették a horgász- és ökoturizmus fel-tételeit, konferencia központot alakítottak ki, halételekre alapozott gasztroturizmust valósí-tottak meg, nádi iskolát működtetnek, szállá-sokat építettek a turistáknak, akik Halászati Múzeumot is megtekinthetik. A tavakat borí-tó nádat saját beruházásaiknál hasznosítják, a gazdaság területén feltörő melegvizet pedig a tavaly elkészült wellness központban és a horgászvizek egy részének jégmentesítésére hasz-nálják fel. Az utóbbi eredményeként Rétima-jorban télen sem szünetel a horgászturizmus.

Őshonosok előnyben

S miközben itthon az intenzív haltermelés, illetve a halfogyasztás növelése köti le az érde-kelt szakemberek figyelmét, Brüsszelben sem tétlenkednek az illetékesek. Legutóbb a nem őshonos halfajok telepítésének korlátozását

javasolta az Európai Bizottság a természeti sokféleség megőrzése érdekében.

Az olyan nem őshonos vagy idegen fajok, mint például a szivárványos pisztráng vagy a csendes-óceáni osztriga, kulcsszerepet játszo-tak az európai halgazdasági ágazat gyors fejlő-désében, ugyanakkor néhány esetben ilyen fa-jok betelepítése kedvezőtlenül befolyásolhatja a helyi természeti egyensúlyt, és jelentős mér-tékben csökkentheti a biológiai sokféleséget – olvasható a brüsszeli közleményben. A most javasolt – a tagállamokban kidolgozandó nemzeti – engedélyrendszer az utóbbi hatá-sok elkerülése érdekében szabályozná a nem őshonos fajok betelepítését.

A javaslat szerint a betelepítésére vonatko-zó projekteket egy nemzeti tanácsadó bizott-sághoz kellene jóváhagyásra benyújtani, amely meghatározná, hogy a javasolt betelepí-tés rutinjellegű-e vagy sem. A nem rutinjel-le-gű betelepítések esetében környezeti kocká-zatértékelést kellene végezni, és csak az ala-csony kockázatúnak értékelt betelepítések esetében adnának engedélyt.

Szigorú szabályok

Az esetleges uniós döntés a nem őshonos hal-fajok telepítésének korlátozására – a termé-szeti sokféleség megőrzése érdekében – jelen-leg sem előnyösen, sem hátrányosan nem érintené Magyarországot – jelentette ki az MTI újságírójának *Orosz Sándor*, a Haltermelők Országos Szövetségének igazgatója. A szakember elmondta: Magyarországon több mint 70 halfaj él. Ugyanakkor már 1997-től szigorú szabályok vonatkoznak az új halfajok telepítésére a természetes vizekben, az az tilos a természetes vizekbe telepíteni Magyarországon nem őshonos halfajokat.

A szigorú szabályok főként a busára, a nap-halra, a törpeharcsára, az ezüstkárászra vonat-koznak. Ebbe a körbe tartozik még az amur is, ami azonban a szakemberek szerint más megítélés alá esik. Ez utóbbi halfaj ugyanis be-telepített halnak minősül Magyarországon, de nagyon jó sporthal, továbbá a természetes vizek tisztítása szempontjából kifejezetten elő-nyös.

Mindezek alapján egy esetleges brüsszeli döntés a nem őshonos halfajok telepítésének korlátozására nem érintené hátrányosan Ma-gyarországot. *Orosz Sándor* szerint egy, a most megfogalmazott brüsszeli ajánláshoz ha-sonló direktíva a jelenleginél rugalmasabbá tehetné a jelenlegi magyar gyakorlatot. Ez utóbbi azonban jelentős mértékben függ az Alkotmánybíróság azon állásfoglalásától, amely megfogalmazta, hogy a környezet vé-delme érdekében nem lehet csökkenteni a védelmi szintet, azaz a szigorúbb szabályozást nem válthatja fel enyhébb.

Gy. A.

Az őrspusztai horgászto népszerű a horgászok körében

Egy halász Gyöngyöshalásról

Sipos Oszkár a '90-es évek elején kezdett hallal foglalkozni. A Hortobágyon béreltek először egy, majd még egy tavat. „Addig az időpontig meg sem fogtam a halat, ám azóta a kedvenc állatom. Azokban az években fizettük meg a tandíjat, nem sikeredett minden rózsásra, de ez sem kedvetlenülített el” – kezdte beszélgetésünket Sipos Oszkár. A termelést rövid időre elfeledve a kereskedelembe fogott, ám a szíve visszahúzta, miután 2000-ben lehetősége adódott, hogy Gyöngyöshalászon 25 hektáros tavat kibérelje.

Nagy elszántság és odafigyelés jellemezte már az első időben is munkáját. A rekonstrukció 5 hektárnyi gyékény kivágásával kezdődött, rendbe kellett hozni a gátakat, mert el voltak hanyagolva, fűzfa nőtt benne. Ahogyan egyre több időt töltött el vízközelben kiszemelte a szomszédos 10 hektárnyi földet, s megvásárolta. Ezen kezdtek el teletetőket építeni pályázatok és támogatások nélkül, pusztán önerőből. „Nagyon nehéz pályázni. Amikor eladták volna a földet éppen nem volt pályázat, amikor pedig volt pályázat, az önerő hibádzott.”- mutatott rá a hétköznapiakra Sipos Oszkár. Most végre be tudja ősszel tárolni a halat. Az őszi időszakban olcsó a hal ára, tavasszal másfélszeresét adják érte.

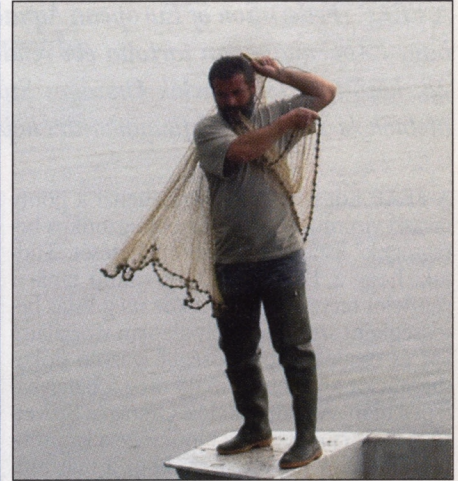
A tavat 10 éves szerződésben rögzítettek alapján bérlő. A baj csak az, hogy ez a szerződés még az EU csatlakozás előtt született, s nem számítottak arra, hogy a ponty ára zuhanni fog. Éppen ezért nem halár, hanem inflációkövetőre tették a bérleti díjat.

A fő tevékenység a pontytenyésztés lett, a busát „kiirtotta” a portáról, ugyanis nem tesz jót a pontyos tavakban, mert a ponty takarmány-konkurense és gazdasági haszna sincsen akkora. Ráadásul a busát az őszi dömping idején csak önköltség alatti áron lehet eladni.

Kérdésemre a gazda elmondta, hogy a gyöngyöshalászi tó nem való ragadozóknak, mert az azt tápláló Gyöngyös patak a Mátrában ered és nincsen benne megfelelő táplálékhal, ami jó lenne a süllőnek, a csukának. „A szakma meggyalázása lenne, ha én telepítenék a tóba kárászt, visszájára fordulhatna a dolog, hiszen az is konkurense a pontynak”- mondta a tógazda. A pontytermelés viszont általában jó eredménnyel jár, 2003-ban például a kétnyarasból a 27 mázsás hektáronkénti hozamával rekordot döntött. Az egynyarasokat minden évben máshonnan vásárolja, bevallása szerint ez valójában a kísérleti időszak. Érdekes módon, a tapasztalat azt mutatja, hogy a gyengébb termőhelyről érkező hal nála megbecsüli magát, gyorsabban fejlődik, nagyobb nő.

A kétnyarasokat zömmel az étkezési halat előállítók számára értékesíti, ez ugyanis a horgásztavakba méreten aluli. Az étkezést nem lehet egy tóban nevelni a kisebbekkel, mert a nagyobb hal elhajtja a kicsiket a tápláléktól. Most próbálkozik compóval, ha sikeresen leívnak, akkor komolyan is foglalkozik majd vele. A compó ritka hal, jó áron értékesíthető. A horgászok sokat dédelgetett álma, hogy compót fogjon, mert a igazi küzdős sporthal.

Nem lenne baj a takarmány árakkal, ha az a halárban is megjelenhetne, jelentette

Hálövetés tógazda módra

ki Sipos Oszkár. A kukoricában kevés a fehérje, és az általa előállított korosztályban fehérjedús táplálékra van igény, amit a tritikáléban megtalált, planktonnal vegyítve. Csak arra kell figyelni, hogy a tó planktonháztartása rendben legyen. Simonics Géza, aki Hortobágyon dolgozó szakember, gyöngyöshalászi évei elejétől baráti tanácsaival segíti munkáját. Nagyon jó minőségű vízzel rendelkeznek, mert nincs a patak felső folyásán szennyező forrás. Csak a szokásos paramétereket vizsgálják, a pH-t, a plankton és az alga háztartást.

Problémát jelent viszont, hogy nincsen takarmány tárolója, így a nyári olcsó időszakban nem tud a takarmányból bevásárolni, elraktározni. Ha idén is marad az őszi nyomott halár, akkor ebbe a beruházásba most sem fog bele. A nagyító fejlesztési tervei viszont készen vannak, már csak a pályázatra, a finanszírozásra várnak.

Abban a tájegységben dolgozik, ahol csak a karácsonyi halfogyasztást jegyzik. Szállítani messzire nem jó, mert a hal tipikusan az az állat, amely nem szereti a hosszabb-rövidebb utazást. Ezért inkább a környéken lévő horgászegyesületekkel igyekszik jó kapcsolatot kialakítani.

Nagy reményekkel nézett az EU csatlakozás elé. Sajnos kiderült, hogy mindenki nálunk akar eladni, piacra van szükségük. A külföldi olcsó halak a magyar jó minőségű, egészséges hal árát is lenyomják. A másik oldalon viszont az EU támogatásokkal segíti munkájukat. „Élő halatnem engednék behozni az országba, mert egy szakma mehet tönkre azzal, ha a koi-herpeszvírus bejönne az importtal. Az importot persze, nem akadályozhatjuk meg, de hozzák be a halat feldolgozva, akkor nem kerül be semmilyen fertőzés az élővizekbe.” – zárta beszélgetésünket a gyöngyöshalászi tógazda.

Viniczai Sándor

A tó-rekonstrukció soha nem ér véget

Túl a FEAP közgyűlésén

A FEAP (Federation of European Aquaculture Producers) ebben az évben Dániában, Koppenhágában tartotta évi rendes közgyűlését. A rendezvényen május 26-28. között a Haltermelők Országos Szövetsége és Termék Tanácsát Lévai Ferenc alelnök és Tölgy László főmunkatárs képviselték.

A FEAP Édesvízi Bizottsága ellenzi a ponty tavaszi virémia betegség „nem egzotikus betegségek” listáján való szerepeltetését. Tudjuk, hogy a 11880/05-COM számú tanácsi rendelet tervezetben ez a kór még listás betegségeként szerepel, mely alapján vizsgálatokat és esetleges mentességet igazoló dokumentációt követelnek majd meg a hatálybalépés után. A Haltermelők Országos Szövetsége és Termék Tanácsa elnöksége a legutóbbi ülésén úgy foglalt állást, hogy a már működő magyar vizsgálati rendszert fenn kell tartani, ezért hazánk haltermelőinek szempontjából előnyös, ha a ponty tavaszi virémia listás betegség marad.

Az Édesvízi Bizottság ülésén javaslatunkat leszavazták, így a FEAP közgyűlése elé olyan javaslat került, mely levetetné a betegséget a listáról. A közgyűlés a javaslatot elfogadta, a FEAP ilyen tartalommal fogja a tanácsadó testületet elé vinni a kérdést. Ha a rendelet tervezetét módosítják, a pontyra vonatkozóan csak a KOI herpeszvírus marad majd a listán.

Érdekes volt részünkről megvizsgálni ennek a háttérét a résztvevő Csehország és Németország estében. Lévai Ferenc kérte a két tagállam szövetségeinek képviselőit, hogy részletezzék a náluk alkalmazott állatorvosi bizonylati rendet. Kiderült, hogy ebben a két országban az élő halak szállításakor egyetlen egy kísérőokmánnyal kell rendelkezni és az a vásárlást igazoló számla. Telephelyről telephelyre történő szállításokor csak a feladó által kiadott igazolás szükséges. Kiderült, hogy van hatósági állatorvosi hálózat náluk is, de itt nem eseti állatorvosi igazolást állítanak ki. A termelőknek a hálózat fenntartásához éves átalánydíj fizetésével kell hozzájárulniuk. Ennek mértéke a szövetségi tartományokban változó, az éves díj évi 200-400 Euro.

Az Édesvízi Bizottság határozatot fogadott el arról, hogy az édesvízi halak szaporításánál használt módszereket meg kell vizsgálni. Létre kell hozni egy nemzetközi munkacsoportot az érintett országok (Magyarország, Németország, Csehország, Lengyelország és Hollandia) felelős hatósági szakembereinek bevonásával, hogy ebben a kérdésben egyeztetett állásfoglalás születessen. Ezt a szakvéleményt fogadja el a

FEAP és ennek alapján lép az EU tanácsadó testülete felé. Német javaslatra ezt a munkát ez év szeptember végéig el kell végezni, ugyanis a FEAP soron következő elnöki találkozója 2006. októberében tartják Prágában. Addigra kész határozati javaslattal kell a szervezetek képviselőinek rendelkeznie.

Az Európai Unió szabályozni kívánja az angolna halászatát. Erről egyik tavalyi lap számunkban már írtunk, a rendelet tervezete annyiban változott, hogy egy kiegészítéssel szabályozni kívánják a Nemzeti Angolnavédelmi programok elkészítésének módszertanát. Ez alapján minden hónapban tizenöt napra be kívánják tiltani az üvegangolna és a vándorló egvedek fogását, és ez alatt tilos lenne bármilyen tevékenységet (szállítás, feldolgozás stb.) folytatni természetes vízből származó angolnával. Ezen túl a természetes vizeket csak üvegangolnával szabadna kihelyezni, és csak olyan területen, melynek útja van az Európát övező tengerekhez. Ezen túlmenően minden tagállamban biztosítani kell, hogy a vándorló állománynak negyven százaléka elérje a tengeret.

Hollandia és Németország természetesen tiltakozik ez ellen a tilalom ellen. Elmondták az egyéni problémáikat, kiderült, hogy Hollandiában az intenzív angolnatelepek tönkremenésének, Németországban pedig a vizek telepítése kerülne veszélybe, hiszen ilyen szabályozás esetén az ottani horgászok abbahagynák vizeik kihelyezését. A fél hónapos tilalom pedig technológiailag kivitelezhetetlen. Hollandia megjegyezte, hogy a készülő szabályozás tele van céltalan és tudományos alapokat nélkülöző rendelkezésekkel. A határozati javaslat szerint minden országnak rendelkeznie kell Nemzeti Angolnavédelmi Tervvel, amelyet 2007. jú-

nius 30-áig el kell fogadtatni. A rendeletnek azonban nem szabad addig hatályba lépnie, amíg nincsenek meg az angolna biomasszáját felmérő vizsgálatok. Ez alapján lehetne ugyanis megállapítani tagállami szinten, hogy egy folyóból mennyi vándorló angol-

nát lehet kifogni az év folyamán. A magyar kiegészítés arra vonatkozott, hogy Európa azon vizein, melyek a Fekete-tenger felé folynak, egyáltalán ne lépjen hatályba a szabályozás, hiszen például egy a Dunán lefelé vándorló angolna soha nem éri el a Sargasso tengert. A közgyűlés a javaslatokból csak a magyar kiegészítést fogadta el.

A tavalyi közgyűlésen megpróbáltunk határozatot hozni a FEAP-pal egy a nagy károkatonára európai állományának szabályozását célzó nemzetközi program kidolgozására felhívó javaslatra vonatkozóan. Akkor javaslatunkat elutasították, azzal az indokkal, hogy az akvakultúra társadalmi megítélésének javítását célzó intézkedésekkel ez teljesen ellentétes, így a FEAP ezt nem vállalhatja fel. Természetesen az Édesvízi Bizottság most is hozott határozati javaslatot a ebben

a témában. Örömmel látuk, hogy érveinket elfogadták és a javaslatot nem utasították el. Úgy fogadták el, hogy jobban ki kell dolgozni a károkatonára természetes vizeken történő károkozása és akvakultúrák gazdálkodás közötti összefüggést. A tagszervezetek spanyol képviselői nem értették ugyanis, hogy ezt a feladatot miért a FEAP-nak

kell elvállalnia. Határozati javaslatunkat olyan értelemben fogadták el, hogy az tartalmi kiegészítésre szorul, mielőtt a tanácsadó testület elé viszik. Úgy gondoljuk, hogy ezt most sikerként könyvelhetjük el, hiszen a madárvédő szervezetek egyes tagállamokban rendkívül ellenállnak az ilyen törekvéseknek.

A Bizottság utolsó határozati javaslata egy évente megrendezésre kerülő Európai Halnap alapítására vonatkozott. Magyar javaslatra ezt június utolsó hétvégéjén kellene megrendezni, ugyanis ekkor van Szent Péter napja, ki tudvalevőleg a halászok védőszentje. Ezzel párhuzamosan a FEAP Marketing Bizottsága döntött az Európai Akvakultúra nap létrehozásáról, melynek időpontját még nem határozták meg. Ezért a mi határozati javaslatunkat sem fogadták el, ugyanis kiderült, hogy ez a dátum egyes tagállamoknak párhuzamos rendezvények miatt nem felel meg. Egy biztos, hogy lesz egy olyan ünnepe az európai haltermelőknek, melynek kapcsán mindenhol nagy tömegek lesznek kíváncsiak a szektor termékeire és tevékenységére. Ehhez a kezdeményezéshez Magyarország is csatlakozik.

Az Édesvízi Bizottság ülését idén is Tölgy László vezette, így a közgyűlésnek is ő tartotta meg beszámolóját.

TL

Az Édesvízi Bizottság ülésén javaslatunkat leszavazták, így a FEAP közgyűlése elé olyan javaslat került, mely levetetné a betegséget a listáról.

A határozati javaslat szerint minden országnak rendelkeznie kell Nemzeti Angolnavédelmi Tervvel, amelyet 2007. június 30-áig el kell fogadtatni.